

Nr 581

Av herr Bengtsson i Landskrona m. fl., angående jourtjänst inom den öppna läkarvården.

(Lika lydande med motion nr 462 i Första kammaren)

Enligt sjukvårdslagen är det ålagt landstingskommun, med vilken jämställes stad utanför landsting, att ombesörja bl. a. öppen sjukvård. I landstingskommun ingående stad med mer än 15 000 invånare ombesörjer i regel själv den öppna läkarvården utanför sjukhus. I de städer av storleksordningen över 15 000 invånare som själva har att svara för den öppna läkarvården har ofta svårigheter uppstått att på ett tillfredsställande sätt lösa jourtjänsten. Skyldigheten att delta i jourtjänst faller i dessa städer på stadsdistriktsläkare och i vissa fall på stadsläkaren.

Tjänsteläkarens skyldighet att tillhandagå med läkarvård är icke till tiden begränsad i sjukvårdslagstiftningen och i många provinsialläkardistrikt får också läkaren vara beredd att stå till tjänst vid alla tider på dygnet. Förhållandet för tjänsteläkare i städer över 15 000 invånare är i en rad fall likartat.

För att lätta på bördan för tjänsteläkarna och för att bereda en bättre service åt allmänheten har de kommunala myndigheterna i vissa fall kunnat träffa överenskommelse med privatpraktiserande läkare på orten att ingå i en organiserad jourtjänst vars uppgift är att på ett betryggande sätt erbjuda läkarvård dels nattetid, dels lördag—söndag, då läkarmottagningarna som regel hålles stängda. Någon skyldighet för privatpraktiserande läkare att delta i sådan jourtjänst föreligger inte, varför alla träffade uppgörelser helt bygger på frivillighet. I de städer där man lyckats organisera en jourtjänst har detta inneburit att de läkare som är jourfria exempelvis nattetid på ett helt annat sätt kunnat åtnjuta nattvila.

På vissa håll har jourtjänsten inte kunnat ordnas trots lovvärda försök från vederbörande kommunala myndigheter. Av de privatpraktiserande läkarna har vissa inte önskat delta i en organiserad jour, och med hänsyn härtill har frågan inte kunnat lösas då bördan för dem som ställt sig beredda att medverka skulle bli alltför stor. Detta har i sin tur medfört att då den läkarsökande allmänheten nattetid inte kunnat anträffa läkare för sjukbesök, direkta besök gjorts på sjukhus, vilket i sin tur kommit att ytterligare anstränga tidigare ofta hårt ansträngd personal på dessa ställen.

Vi är klart medvetna om alla de svårigheter som kan föreligga för

tjänsteläkare att stå till förfogande praktiskt taget dygnet runt. Härav följer också i vissa fall svårigheter att kunna återbesätta tjänster då vakanser inträder. Rimligt vore därför att även privatpraktiserande läkare ålades viss skyldighet att under fastställda former ingå i någon form av organiserad jourtjänst.

Inom Sveriges läkareförbund har en kommitté studerat jourproblemet. Två alternativa principförslag har därvid framkommit, båda syftande till lösningar av frågan. Läkareförbundet har alltså sin uppmärksamhet riktad på frågan och har också medverkat till lösningar på vissa håll. På andra åter har frågan inte kunnat lösas, och detta gäller som Läkareförbundet själv säger ofta i områden där man har rimliga avstånd och relativt god tillgång på läkare.

I Danmark är läkarvården utanför sjukhusen baserad på allmänt praktiserande läkare vilka i stort sett alla dessutom genom särskilda avtal praktiserar för sjukvårdens räkning. Gällande överenskommelser med sjukvårdens har som förutsättning, att läkare som ansluter sig till överenskommelsen förbinder sig att lämna läkarvård till sjukvårdens s. k. A-medlemmar (ca 80 % av befolkningen), oavsett under vilken tidpunkt på dygnet läkarhjälpen efterfrågas. Överenskommelsen innehåller vidare bestämmelser som berättigar läkaren till visst särskilt arvode per sjukbesök som infaller under annan tid än på vardagar mellan kl. 8 och 16 och på lördagar mellan kl. 8 och 12. För att emellertid läkare inte skall behöva ligga i ständig jourberedskap har Läkareförbundet och dess medlemmar byggt upp en jourtjänst i vilken i vissa fall särskilda jourläkare anställts men i andra fall de allmänt praktiserande läkarna ingår. Detaljerade bestämmelser om jourtjänstens uppdelning mellan de olika läkarna finns intagna i dessa överenskommelser. Enligt inhämtade uppgifter fungerar systemet tillfredsställande.

I Norge är organisationen av jourtjänstgöringen för praktiserande läkare byggd på frivillig grund. Allt i överensstämmelse med regler och bestämmelser som kollegialt fastställts av den norska läkareförbundet med stöd av föreningens stadgar. Förslag har framlagts om en utbyggnad av dessa bestämmelser men ännu har inget beslut härom fattats. Enligt uppgifter lämnade av Norska läkareförbundets sekreterare, Odd Bjerke, i en artikel i deras läkartidning verkar man där vara ytterst angelägna att få jourläkarfrågan ordnad på ett tillfredsställande sätt.

Som ovan redovisats har även Sveriges läkareförbund uppmärksammat frågan och medverkat till lösningar. Förhållandet är dock inte tillfredsställande på alla håll. Alltför ofta blir man uppmärksamgjord på att läkar sökande människor nattetid inte kunnat nå kontakt med läkare vid ibland svårartad sjukdom. Detta är ett förhållande som är ytterst otillfredsställande och som på något sätt måste lösas.

Hela detta vitala område som berör den öppna sjukvårdens jour måste

enligt vårt förmenande ses över. Möjligen inrymmer våra grannländers överenskommelser på dessa områden något som kan visa oss hur frågorna kan angripas. Nödvändigt är emellertid att frågan göres till föremål för utredning så att lösningar kan presenteras snarast.

Åberopande det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att den öppna läkarvårdens jour göres till föremål för utredning.

Stockholm den 25 januari 1967

Hugo Bengtsson (s)

i Landskrona

Gusti Gustavsson (s)

i Ängelholm

Villiam Björk (s)

Nr 582

Av herr **Bohman m. fl.**, *angående allmänhetens inställning till ordningsmakten, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 664 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1967

Gösta Bohman (h)

Leif Cassel (h)

Rolf Eliasson (h)

i Moholm

Carl Eric Hedin (h)

Astrid Kristensson (h)

Tage Magnusson (h)

i Borås

Hans Nordgren (h)

Bo Turesson (h)

Karin Wetterström (h)